Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 200 084. Cena pojedyńczego egzemplarza 10 groszy.

DRWĘCA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodn. we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł. Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,59 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowemmieście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-łamowej 15 gr, na stronie 3-łamowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

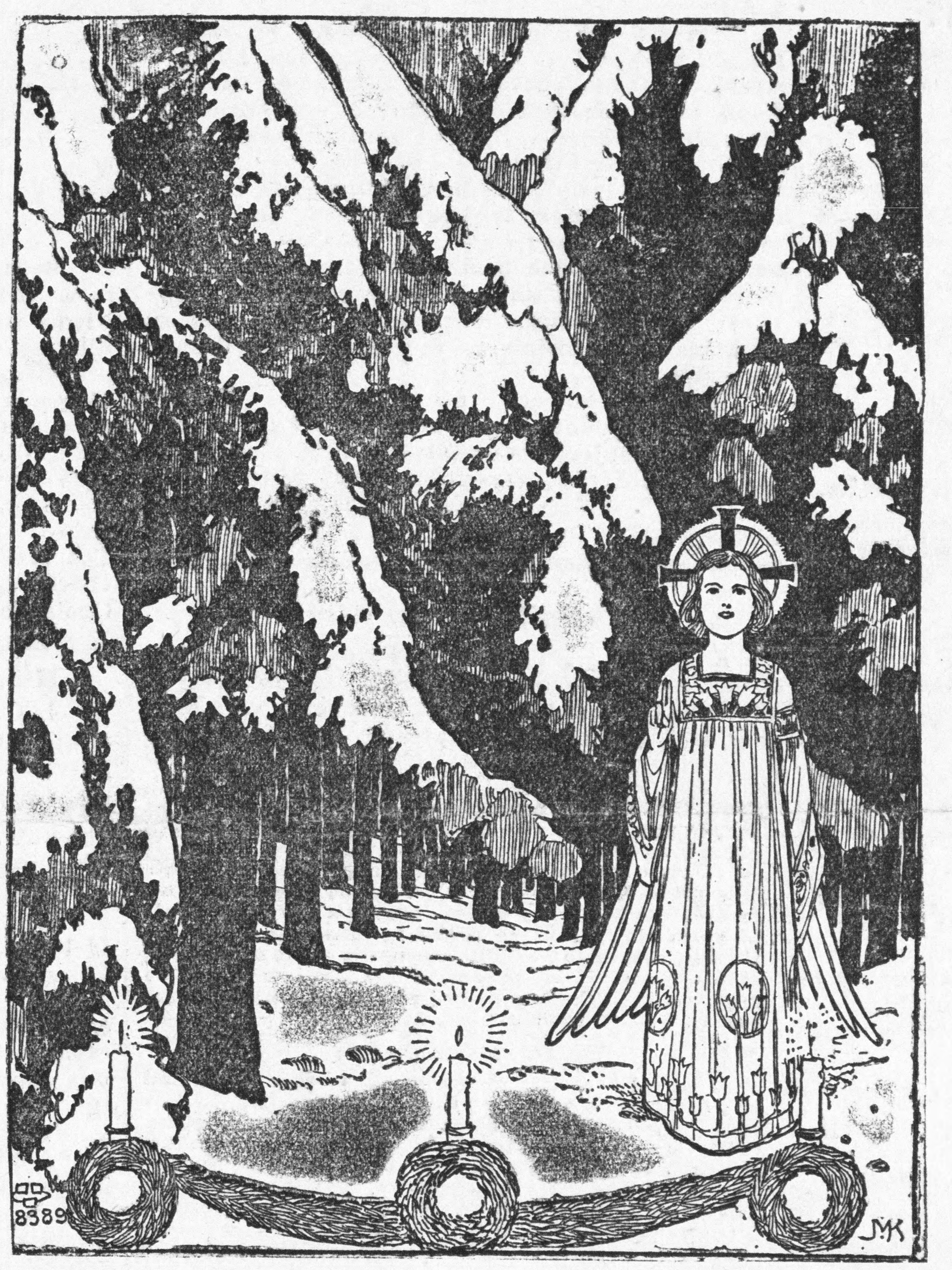
Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XVIII — NOWE MIASTO LUBAWSKIE, SOBOTA, DNIA 1 STYCZNIA 1938. — N — Nr. 1

Nasze noworoczne życzenie.

Znów stanęliśmy u kresu starego roku, aby niebawem rozpocząć nowy. Jest wielce pożyteczne i pouczające rzucenie refleksyjnym okiem na przebytą trasę minionego roku celem wysnucia z poczynionych spostrzeżeń i doświadczeń odpowiednich wniosków na przyszłość. Skromne jednak rozmiary naszego pisma nie pozwalają nam na bardziej szczegółowe omówienie wrażeń, przeżyć i doświadczeń zeszłorocznych. Zadowolić się musimy jedynie krótkim naszkicowaniem najważniejszych i najbardziej zasadniczych momentów. Z góry zaznaczyć należy, że ubiegły rok dla nas Polaków i dla naszego kraju był wbrew rozmaitym przeciwnym głoszeniom jeszcze zawsze ciężki i niepokojący pod wielu względami. Wbrew optymistycznym sugestiom nasza sytuacja gospodarcza nie poprawiła się. Maszerujemy jeszcze zawsze na szarym końcu w szeregu krajów Europy. Ta nasza bieda służy ukrytym i jawnym naszym wrogom tak wewnętrznym jako i zewnętrznym do wytwarzania niezadowolenia w kraju i fermentu i krzewienia wywrotowych tendencyj. Sprzyja tej robocie zatruta przez fałszywy system sanacyjny atmosfera moralna, uwydatniająca się przez nieustanne prawie nadużycia i na tym tle wynikające procesy, odsłaniając częstokroć istne bagna moralnego upadku i gangreny. Niektóre z nich rzucają przerażające refleksy nawet na naszą ziemicę pomorską, która ogromem swego przeznaczenia strzeżona być winna z najwyższą pieczołowitością i starannością jako prawdziwa źrenica Polski przed wszelką skazą i zamąceniem. Na fałszywych przesłankach oparte i w niewłaściwym kierunku krzewione przez wyznawców dotychczasowej ideologii jednoczenie Narodu, miast pożądanej konsolidacji, tylko jeszcze bardziej gmatwa wewnętrzne stosunki w Polsce. Nie mniej niepokojąca jest też nasza sytuacja nazewnątrz, mianowicie w stosunku do Gdańska, czemu m. in. wyraz dano i w ostatniej interpelacji do Sejmu, wniesionej przez posła ks. Lubelskiego, Nie przeoczymy oczywiście i dodatnich i pocieszających objawów, do których zaliczamy na pierwszym miejscu zrozumienie w naj szerszych warstwach potrzeby jak najdalej idących ofiar na nasze dozbrojenie oraz spieszenia z pomocą nędzę cierpiącej braci naszej.

Jednak dotychczasowy niepokojący i bardzo ciężki stan rzeczy, na który aż dotąd mimo najrozmaitszych prób i wysiłków i mimo tak długiego już okresu czasu nie znaleziono żadnych skutecznych środków zaradczych ze strony dotychczasowych czynników, każe nam doszukiwać się jego przyczyn w zasadniczym wadliwym jego założeniu i kierunku. Mnóstwo jawia się dziś lekarzy, zalecających rozmaite środki lecznicze. Jednak my narodowcy widzimy tylko jeden jedyny na wyprowadzenie życia Polski z jego impasu i bezwładu na zdrowe, silne i pomyślne szlaki rozwoju. Otóż zjednoczyć Naród na płaszczyźnie narodowej solidarności i bratniej miłości, przepoić go duchem płomiennego idealizmu, natchnąć go gorącym umiłowaniem zasad Chrystusowych i w ten sposób odrodziwszy go moralnie, uczynić go wyłącznym gospodarzem we własnym kraju, aby rządził się zawsze i wszędzie zasadami chrześcijańskiej sprawiedliwości i miłości społecznej, to wówczas odrodzony duchowo i moralnie Naród, świadomy swej odpowiedzialności za losy kraju i swoje własne, pełen zapału, czerpanego z krynicy najszczytniejszych ideałów, rychło znajdzie we wspólnym, zgodnym wysiłku drogi i sposoby przy wielkich naturalnych bogactwach Polski wyprowadzenia jej z nizin niedostatku i nędzy na szczyty pomyślnego rozwoju i mocarnej siły. Albo Polska będzie narodowa i katolicka i przez to silna, wielka, mocarna i bogata albo, pozostawiona na dotychczasowych warunkach, będzie żerowiskiem, dogodnym i pożądanym dla wszystkich elementów niepolskich czy to pochodzeniem czy duchem i służyć będzie nie celom i zamysłom Narodu, a ich własnym, a narodowi polskiemu pozostawiać będzie rolę pariasów we własnym kraju.

Stąd naszym życzeniem noworocznym może być tylko to jedno: Zszeregować się wszystkim Polakom pod sztandarem Chrystusowym i pod sztandarem narodowym. W tych jedynie znakach **zwyciężymy i dojdziemy rychło do Polski mocarnej, do Polski wielkiej, do Polski sprawiedliwości i uczciwości społecznej, a przez to też i do Polski ludzi sytych i zadowolonych.**

Jak spędził Ojciec św. dzień Bożego Narodzenia ?

Miasto Watykańskie. Dzień Bożego Narodzenia spędził Ojciec św. w gronie swoich najbliższych, odprawiając tradycyjne trzy Msze św., I-szą o północy a dwie pozostałe z rana.

W południe Papież udał się na dłuższą przejażdżkę samochodem po ogrodach watykańskich. Audiencyj ani publicznych ani prywatnych w dniu tym nie było i Ojciec św. przyjmował jedynie telefonicznie życzenia od swej rodziny. Nadeszło b. wiele depesz z życzeniami od szefów rządów i wybitnych dostojników kościelnych i świeckich.

Wieczorem w auli Błogosławieństw maestro ks. prałat Lorenzo Perosi dyrygował koncertem, transmitowanym przez radio watykańskie i około 30 centrali radiowych Europy i Ameryki.

W programie koncertu, bardzo starannie opracowanym, wykonaną była nowa kompozycja Perosiego „Natalizio“ oraz ustępy z oratorium „Sąd Ostateczny“, mianowicie „Pieśń Błogosławieństw“ i hymny Sprawiedliwości i Pokoju dla zaakcentowania, że dzień Bożego Narodzenia jest dniem triumfu Błogosławieństw ewang. oraz Sprawiedliwości i Pokoju, jako przeciwstawienia fałszywym ideałom komunizmu i neopogaństwa.

Mussolini wierzy w wielką przyszłość Polski.

W Rzymie bawiła delegacja wojskowo-legionowa, która była również z wizytą u Mussoliniego. Mussolini wygłosił przemówienie, w którym m. in. powiedział:

„Oba nasze narody łączą węzły gorącej przyjaźni, która wyrosła nie tylko na podobieństwo temperamentów i wspólnej kultury, lecz zapewne z podobnej w przyszłości doli obu narodów“.

Dalej mówi:

„Wiem, że Polacy są narodem dobrych żołnierzy. Podkreślam, **że Polska musi być silna i mocna**, a mocy tej najistotniejszym wyrazem jest armia.

Gdy myślałem o Polsce, gdy studiowałem jej historię, mówiłem sobie zawsze, **że Polska ma przed sobą wielką przyszłość. Jestem pewny waszej wielkiej przyszłości.**

Polskę i Italię łączą dziś wspólne zadania i losy. Sytuacja obecna zbliża nas jeszcze bardziej i nadaje większą wagę naszej przyjaźni“.

Znowu napad na listonosza i księdza polskiego w Gdańsku.

Gdańsk. W pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia na ulicy przed dworcem głównym urzędnik senatu gdańskiego Herbert Neubauer napadł o godz. 14.30, bez powodu na **listonosza polskiego**, który był w mundurze. **Napadniętemu pośpieszył** z pomocą **ks. Bemke, kapelan polskiej** załogi wojskowej **na Westerplatte**, który znajdował się w pobliżu miejsca napaści, gdzie czekał na tramwaj. Ponieważ na alarm, wszczęty przez księdza, nie przybyła policja, ks. Bemke sam zaprowadził napastnika do komisariatu policji.

Po drodze spotkał policjanta w mundurze, który, tłumacząc się tym, że nie jest na służbie, **odmówił księdzu pomocy. Napastnik uderzył** księdza **dwukrotnie** w twarz. Drugie uderzenie spowodowało krwotok. W sprawie tej interweniował **Komisarz Generalny RP w senacie.**

Rozprawa odbyła się w trybie przyśpieszonym, Sąd skazał Neubauera na 150 guldenów kary z zamianą na 30 dni aresztu w razie niezapłacenia. Ks. Bemke nie zadowolił się wyrokiem i zamierza złożyć skargę prywatną przeciw Neubauerowi.

Z krwawej Hiszpanii.

Pod Teruel największa bitwa we wojnie hiszpańskiej.

Pod Teruel rozwinęła się największa dotychczas bitwa w całej wojnie hiszpańskiej. Pod Teruel znajduje się 300 tys. wojska i 400 dział. Wojska powstańcze zdobyły pierwszą linię przeciwnika, posuwając się dwa kilometry w głąb terytorium, zajętego przez oddziały rządowe, które poniosły dotkliwe straty.

Nacjonaliści rumuńscy u władzy.

Na skutek wyniku ostatnich wyborów w Rumunii król powierzył misję utworzenia rządu premierowi Godze, prezesowi partii narodowo-chrześcijańskiej. Prem. Goga stworzył nowy rząd, oparty na trzech hasłach: Bóg, król i naród.

Tak więc do władzy w Rumunii doszli **nacjonaliści**. Donoszą o nagłym wyjeździe b. ministra Titulescu za granicę, co uchodzi za pewnego rodzaju ucieczkę w związku z rozwojem wypadków politycznych.

Naród musi być gospodarzem we własnym państwie.

To jest aksjomat nowego rządu rumuńskiego.

Premier Goga, przyjąwszy przedstawicieli prasy, złożył im następującą deklarację.

„Rząd nasz polegać będzie na idei narodowej, ponieważ naród powinien brać udział we wszystkich dziedzinach życia państwowego. Nasza dewiza: Rumunia dla Rumunów przyświecać będzie rządom opartym na ideałach chrześcijaństwa.

Żydzi w Rumunii w opałach.

Prezydent policji wydał zarządzenie, zakazujące ukazywania się żydowskich dzienników „Dimineata", „Adeverul" i „Lupta". Nowy rząd przygotowuje również zarządzenie przeciw Żydom i masonerii. Zwolniono 71 prefektów (starostów), a ich stanowiska objęli narodowcy.

Dalsze zarządzenia antyżydowskie.

Dalsze zarządzenia już wydane i zamierzone przeciw Żydom w Rumunii są: Zakaz współpracy Żydów w dziennikach, wychodzących w języku rumuńskim, cofnięcie koncesyj monopolowych, jak alkohol, tytoń, zapałki, wywłaszczenie Żydów z wszelkich przedsiębiorstw rolnych itd. Zarządzenia te wywołały w kołach żydowskich istną panikę.

Rząd bułgarski zamyka granicę przed Żydami z Rumunii.

Rząd bułgarski, obawiając się napływu Żydów z Rumunii, zamknął granicę dla Żydów z Rumunii.

Strajk generalny w Paryżu.

Strajk w zakładach użyteczności publicznej przybrał charakter strajku powszechnego. Unieruchomione zostały autobusy, kolej podziemna, taksówki. Paryżanie są bez gazu, elektryczności i wody. To są skutki roboty komunistycznej. Chce się koniecznie Francję pogrążyć w odmęt przewrotu bolszewickiego.

Strajk generalny w Paryżu zakończył się.

Na skutek energicznej postawy rządu strajk generalny w Paryżu zakończył się.

Uchwała komisji senackiej. — Tylko do 31 grudnia 1938 r. obowiązywać będzie obniżka komornego.

Po dłuższej dyskusji komisja prawnicza Senatu, obradująca w środę, dn. 29 bm. nad projektem o obniżce komornego i nad zmianą ustawy o ochronie lokatorów, uchwaliła przedłużyć obniżkę komornego nie do 31 marca 1939, a tylko do 31 grudnia 1938 r.

Wszystkim naszym Szanownym Abonentom, Czytelnikom, Przyjaciołom życzymy szczerze szczęśliwego

Nowego Roku

Redakcja

Nie ma już króla angielskiego w nowej konstytucji irlandzkiej.

Dublin. Z dniem 29 bm. wchodzi w życie nowa konstytucja irlandzka, która **przywraca państwu dawną nazwę „Eire"** (Irlandia), zamiast dotychczasowej „Rzeczpospolita irlandzka". Dzień ten jest **osobistym triumfem de Valery**, który jest twórcą nowej konstytucji.

Nazwa „Eire" przypomina **symbolicznie** dążność do zupełnego **zjednoczenia całej Irlandii**, gdyż dotychczas północna Irlandia, licząca około miliona ludności oraz Kobh (Queenstown), Lough Swilly i port dokowy Berehaven w dalszym ciągu podporządkowane są koronie angielskiej.

Ponadto W. Brytania posiada jeszcze w Irlandii prawo lądowania dla swych samolotów w wyżej wymienionych okolicach, prawo utrzymywania stacyj materiałów pędnych pod kontrolą, brytyjskiej admiralicji, prawo kontroli kabli i szereg innych przywilejów.

Nowa konstytucja postanawia, że **Irlandia może wypowiadać wojnę jedynie za zgodą swego parlamentu**, noszącego nazwę „dail", natomiast na wypadek inwazji zgoda taka nie jest potrzebna. **Król angielski nie jest w konstytucji wymieniony**, lecz niemniej otrzymał on formalne upoważnienie do reprezentowania Irlandii zagranicą.

Według nowego ustawodawstwa otrzyma Irlandia prezydenta, wybieranego co 7 lat, jednak właściwie ster rządów spoczywać będzie w rękach premiera, który w przyszłości nosić będzie tytuł „taoiseach". Wnioski rządu rozpatrywać będzie sejm i senat.

Ładny kapitan z p. Kirtiklisa!

Katowicka „Polonia" publikuje list pewnej osoby, która swego czasu była przełożonym p. **Kirtiklisa oraz dowódcą formacji**, w której on służył **w randze kapitana**. Najciekawszy ustęp tego listu brzmi:

„Jako były przełożony ówczesnego **kapitana Kirtiklisa wyznaczyłem go do prowadzenia szwadronu ca 150 podoficerów, na nabożeństwo do kościoła garnizonowego w Grudziądzu.** Tymczasem w sobotę po południu zjawia się w moim prywatnym mieszkaniu p. **kapitan Kirtiklis Stefan i z tremą „melduje" mi, że nie jest w stanie mego rozkazu wykonać, albowiem nigdy jeszcze przed frontem oddziału nie stawał, salutować szablą nie umie**, a chodzi mu przede wszystkim o dobrą opinię jednostki wojskowej, by nie było kompromitacji z powodu jego nieumiejętności zachowania się przed frontem.

Ale odznaczenia miał!

„Patrząc na postać ówczesnego kapitana K., **żal mi go się zrobiło**, a równocześnie zastanawiałem się, czy meldunek, złożony przez niego, może polegać na prawdzie, albowiem u K. posiadał takie odznaczenia, jak **Virtuti Militari, Krzyż Walecznych i kilka innych.** Nie mogłem wprost tego pojąć, jak to jest możliwe, że oficer w randze kapitana, tak **wysoko odznaczony, nie ma pojęcia o regulaminie i nie potrafi wywiązać się z nałożonego nań obowiązku, który potrafiłby wykonać każdy kapral.**

„Na moje zapytanie, czym mi to może wytłomaczyć, oświadczył mi, że **„dotychczas z wojskiem nie miał nic wspólnego, albowiem na froncie nie był"**... Nie pytałem więc go już wtedy, **skąd posiada tak wysokie odznaczenie, jak Virtuti Militari i Krzyż Walecznych.**"

Takim to kapitanem był b. wojewoda p. Kirtiklis. Grunt, że posiadał odznaczenia.

Pryszczyca wtargnęła z Niemiec do Polski.

Zaraza bydła objęła całą Rzeszę.

Poznań. Mimo ostrych przepisów ochronnych przeciwko pryszczycy, panującej w Niemczech, jakie wydały władze wojewódzkie w Poznaniu dla pogranicznych terenów, zaraza przedostała się na terytorium Polski.

Pierwszy wypadek tej choroby stwierdzono w miejscowości Krzyżowniki pod Rychtalem w pow. kępińskim.

Walka z zarazą w Niemczech.

Berlin. Z powodu rozszerzania się wśród bydła w Niemczech zarazy pyska i racic urząd wyżywienia Rzeszy już teraz odwołał wielką wystawę rolniczą, która się miała odbyć w Lipsku w maju przyszłego roku. W ciągu dwóch tygodni od 1 do 15 grudnia br. ilość gospodarstw, dotkniętych zarazą, wzrosła o 5 445 i wynosi obecni 17,573, ilość gmin o 510 i obecnie wynosi 1,855, ilość okręgów o 45 i wynosi obecnie 314.

Sporadycznie występujące wypadki zarazy wzdłuż granicy polskiej mnożą się niepokojąco. Tuż przed świętami zanotowano nowe wypadki zachorowania bydła w powiecie oleśnickim na Śląsku Opolskim.

Min. Beck spędził święta w Gdańsku.

Jak donosi prasa niemiecka, p. minister Beck spędził święta Bożego Narodzenia w Gdańsku, gdzie był gościem min. Chodackiego.

Wykryto wielką aferę przemytniczą w pow. chojnickim. — Na czele szajki stali Żydzi.

Chojnice. Na terenie powiatu chojnickiego wykryto ostatnio wielką **aferę przemytniczą**. W listop. br. straż graniczna wpadła na trop szajki przemytniczej w okolicy Czerska, pow. chojnickiego. Działalność szajki obejmowała Śląsk, Łódź i Warszawę. Sprytna tą banda, na której czele stali oczywiście Żydzi, trudniła się przemytem skór futrzanych, igieł, kółek do zapalniczek itd., które wyrzucano z pociągów tranzytowych, kursujących z Niemiec do Prus Wschodnich. Na linii Chojnice—Tczew nie daleko stacji, Czarnowoda „gromadzoro" przemycane towary, a następnie odstawiano je do Warszawy i Łodzi.

Szkody, wyrządzone skarbowi państwa, wynoszą około pół miliona zł, wartość skonfiskowanego przemytu wynosi 20 tys. zł. 5 członków aresztowano.

Niebawem odbędzie się rozprawa sądowa. Na ławie oskarżonych zasiądą Żydzi Belman i Manchester z Warszawy, Osadnik z Osadnikowa i Mencel ze Śląska.

LEKARZ i ROBOTNICA.

Powieść współczesna na tle stosunków fabrycznych. Przekład z francuskiego. 35

(Ciąg dalszy.)

— Ależ, Berto, — ozwała się pani Breau z wymówką, pijąc herbatę.

— Tak jest, proszę mamy — rzekła Berta. — Miejmy odwagę powiedzieć nasze przekonania! Nie mamy prawa zniżać się do ludu, tak jak szlachta nie zniża się do mieszczaństwa.

Leon żachnął się zgorszony, ale ona ciągnęła z uporem, cierpko, z błyszczącymi oczyma.

— Tak, to mezalians! Trzeba bronić swojej sfery i swego stanowiska. Otóż mezalians jest odstępstwem, wyrzeczeniem się tego wszystkiego, co nasi ojcowie zrobili dla nas, dla postawienia na na tym poziomie, na jakim jesteśmy. Jest to niszczenie potrochę ich dzieła, zamiast je rozwijać dalej. Jeżeli Leon zaślubi tę kobietę, to dzieci ich będą o niższym poziomie, nie mamy prawa czuć się. A jeżeli kto nie chce stosować się do tej reguły przez szacunek dla samego siebie, ten powinien uczynić to przez wzgląd na swoje nazwisko, na swoich bliskich.

— To prawda, — rzekł Gaston, spuszczając głowę.

— Do kroćset! — zaklął wuj Courtemer.

Leon odstawił filiżankę, bo mu ręka drżała. Cierpiał i był zgorszony w swojej dobroci, w swojej czułości, widząc, że jego siostra tak prędko zapomniała o trzydziestu latach wspólnego życia i że tak zawzięcie powstaje przeciwko niemu. A ta niewinna Janka, którą pozbawiano praw, którą traktowano jak zadżumioną! Zdjęła go straszna gorycz, a łącznik rodzinny zachwiał się w nim mimo woli. Usiłował zachować spokój:

— Tak więc, tak, — rzekł w końcu: — w gruncie rzeczy przez próżność chciałabyś, ażebym zrezygnował z tego małżeństwa. Bo żenowałoby cię przyznanie się, że masz bratową robotnicę. Wszystko inne, przodkowie, nazwisko — to blaga. Ty zmieniłaś przecie swoje nazwisko i twoje dzieci. To cię nie żenuje. A co do przodków — to Courtemerowie byli szczerymi chłopami, a dziadek Breau rozpoczął karierę zwyczajnego majtka. Przypuszczam, że tylko próżność przemówiła przez ciebie i to w sposób najbezwzględniejszy, najbardziej okrutny. Słuchaj, już podając się do dymisji, czułem twój opór, twoje niezadowolenie. A jednak każdy wie, że nie pociągnąłbym długo, gdybym został w marynarce. Ale o jeden galon mniej w rodzinie, jaki skandal! Lepiej było, iżbym zmarł, co? Otóż taka to czułość siostrunii! Otóż to duch rodu! Z chwilą, gdy się nie tańczy na waszą nutę, gdy się nie wypełnia waszych dogmatów, wszystko przepada. Przeszłość, wspomnienia pierzchają. Jest to walka na noże. Ale nie myślę poświęcić szczęścia dwojga istot? Wyrzeknę się po prostu twej aprobaty i basta!

Berta syknęła, nie umiejąc zapanować nad sobą:

— Uprzedzam cię, że noga tej kobiety nie postanie u mnie.

— A czy myślisz, że ona by przyszła do ciebie, gdyby słyszała cię tak mówiącą. Twoje błahe pogróżki wzruszają mnie równie mało, jak twoje wielkie frazesy. Oprę się wam wszystkim, tak dobrze tobie, jak i tym, którzy się zaciągną pod twoją chorągiew. Zobaczymy, czy miałem rację iść przeciwko waszym zastrzeżeniom i przesądom otwarcie i prosto do tego szczęścia, jaki mi los użyczył. Jestem pewny, przyzna mi rację. Pójdźmy, mateczko!

Uwaga, PP. Prezesi Kół bekonowych.

Podaje się do wiadomości, że w poniedziałek, dnia 3 stycznia 38 r. o godz. 10 ej na dworcu w Lubawie po spędzie bekonowym odbędzie się zebranie Prezesów kół bekonowych, zagrożonych zarazą, na którym Powiatowy Lekarz Weterynarii omówi sprawę ew. dostawy bekonów z Kół zagrożonych.

W Nowym Mieście odbędzie się zebranie w tymże dniu o godz. 11 ej również na dworcu. Obecność wszystkich Prezesów Kół zagrożonych konieczna.

Bol. Grochowski, Instruktor Hodowlany.

WIADOMOSCI.

Nowe Miasto Lubawskie, dnia 31 grudnia 1987 r.

Kalendarzyk. 31 grudnia, piatek, Sylwestra.
1 stycznia, sobota, Nowy Rok.
2 stycznia, niedziela, Imienia Jezus.

Wschód słońca g 7 — 45 m. Zachód słońca. g. 15 — 33 m.
Wschód księżyca g 6 — 54 m. Zachód księżyca g. 15 — 04 m.

Z miasta i powiatu

Komunikat.

Nowe Miasto. Starosta Powiatowy Lubawski przyjmował będzie życzenia noworoczne dla P. Prezydenta i Rządu RP., dnia 1 stycznia o godz. 12-ej w sali Rady Powiatowej.

Starosta Powiatowy.
w zast. (—) Mgr St. Sękowski, wicestarosta.

Zamiast życzeń noworocznych

złożył p. burm. Wojciechowski z Lubawy 3.— zł na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

O datki na urządzenie Gwiazdki dla bezrobotnych narodowców,

które składać można w Sekretariacie Stron Narodowego w Nowym Mieście, uprasza Szan. Kolegów

Zarząd Stron. Narod. w Nowym Mieście.

Nn gwiazdkę dla bezrobotnych narodowców w Nowym Mieście

w dalszym ciągu złożyli: ks. prob. Kita z Gwiździn 5 zł, NN. z Nowego Miasta 1 zł, NN. z Nowego Miasta kilka paczek pierników.

Zebranie Stronnictwa Narodowego.

Nowe Miasto. W środę, dn. 29 bm. w sekretariacie, Powiatowym SN odbyło się zebranie miejsc. koła Str. Narod., któremu przewodniczył wiceprezes kol. Jan Morenc. Sprawozdanie z posiedzenia Rady Okręgowej SN w Grudziądzu złożył kol. Benon Reichel, sekr. pow. SN. W dyskusji zabrał głos prezes pow. ks. prof. Dembieński, podkreślając zasady polityczne Str. Narod., po czym omówiono sprawę legitymacyj na rok 1938. Przygotowaniem Gwiazdki i kolędy dla narodowców i ich rodzin zajmie się Zarząd Koła wespół z kol. kol. Grabowskim sen., Obremskim i Wład. Olszewskim. Gwiazdkę postanowiono urządzić w dn. 15 stycznia br. Omówiono również godne potępienia stanowisko miejsc. pachołków żydowskich w osobach socjalistów, którzy próbowali wielokrotnie prowokować pikieciarzy, oczywiście bezskutecznie. Wreszcie obradowano nad sprawą narodowego Zjednoczenia Zawodowego „Praca Polska", które walczy — i to często zwycięsko — z żydokomuną na terenie robotniczym. Hasłem „Czołem"! zakończył kol. przewodniczący dwu i pół godzinne obrady.

Wielce pożyteczny czyn obywatelski — Miejski Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży przy robocie.

Nowe Miasto. Wobec nędzy wśród sfer robotniczych, spowodowanej bezrobociem, iście opatrznościowym dziełem jest dożywianie dzieci szkolnych. Dzięki temu około 250 dzieci dziennie otrzymuje pożywny, smaczny obiad. Jest to wielka ulga dla ich rodziców, a dla dzieci istne błogosławieństwo — dzięki temu dożywianiu wygląd dzieci jest dobry, a przeważnie wszystkie przybrały na wadze. Oczywiście dzieło takie udawać się może jedynie dzięki wielkiej zapobiegliwości ze strony tych czynników, które nim kierują oraz szlachetnej ofiarności ze strony sfer posiadających. W ostatnią środę sprawiono dziatwie naszej prawdziwą ucztę, dzięki hojnej ofierze p. Bronisława Jentkiewicza, członka Zarządu Miejskiego, który podarował na ten cel przeszło 2 i pół centnarową świnię. W środę na skutek tego świniobicia odbyła się wielka „uczta", składająca się z pożywnej zupy kiszkowej, kiszki i kapusty. Trzeba było widzieć tę gwarliwą i ruchliwą małą gwardię, z jakim apetytem zajadała te naprawdę nie do pogardzenia specjały. Niestety, udziału w niej nie mógł wziąć sam szlach. ofiarodawca, a naprawdę wielkie miałby zadowol. z tego widoku. Natomiast zaszczycili swą obecnością tę ucztę dzieciarską p. wicestarosta Sękowski, p. Burmistrz, p. insp. Ziarno, ks. prof. Dembieński, ks. Kaznowski, prezes Tow. Rzemieślników i inni. Przemówienie wygłosił p. Wicestarosta, podnosząc poświęcenie ze strony tych, którzy tą akcją kierują oraz piękny czyn dzisiejszego ofiarodawcy i innych, następnie p. insp. Ziarno, wyrażając w imieniu dziatwy serdeczne podziękowanie wszystkim dobrodziejom, życząc im Dosiego Roku, — po czym ks. Kaznowski odmówił wspólną modlitwę, czym zakończyła się ta uczta naszych milusińskich. Dodać jeszcze trzeba, że porcje kiszkowe były tak obfite, że prawie każde dziecko zaopatrzyło się jeszcze w nią na drogę i do domu. Naprawdę, ciężkie jest dziś położenie szerokich warstw, ale z drugiej strony też dostarcza ono dużo sposobności do okazywania miłosierdzia chrześcijańskiego i chrześc. miłości bliźniego.

Gwiazdka dla więźniów.

Nowe Miasto. Z inicjatywy Stow. Pań Miłosierdzia oraz dzięki przychylności Patronatu więziennego odbyła się 27 ubm. gwiazdka dla więźniów. O godz. 8 rano odprawił goszczący w naszym miasteczku wiel ks. prof. Czaplewski, na sali rozpraw przy pięknie przez SS. Miłosierdzia udekorowanym ołtarzu Mszę św., w czasie której przyjęli więźniowie Komunię św. Potem zgromadzono się w celi więziennej, gdzie przy oświetlonej choince dzielono się opłatkiem i odśpiewano wspólnie „W żłobie leży". We wzruszającym przemówieniu ks. prof. Czaplewskiego tchnęło dużo serdeczności i zrozumienia dla tych zbłąkanych braci naszych. I w niejednym sercu wskrzesiły słowa te — miłości pełne uczucia żalu i tęsknoty za życiem dobrym, uczciwym. Dowodem tego było naprawdę szczere wzruszenie na twarzach większości więźniów. Z kolei podejmowały ich Panie Miłosierdzia śniadaniem i papierosami. Po odśpiewaniu kolędy opuszczono więzienie wśród podziękowań ze strony więźniów. Uroczystość ta wywarła niewątpliwie głębokie wrażenie na obecnych.

Podziękowanie.

Nowe Miasto. Wszystkim Szanownym Ofiarodawcom, którzy w jakikolwiek bądź sposób przyczynili się do uświetnienia naszej uroczystości gwiazdkowej, składa serdeczne staropolskie „Bóg zapłać!"

Kierownictwo KSM — Oddział Nowe Miasto.

Z rozpraw Sądu Okręgowego.

Nowe Miasto. W dn. 29 bm. na sesji wyjazdowej grudziądzkiego Sądu Okręgowego zapadły następ. wyroki: Zygmunt Nadolny z Nowego Miasta został skazany z art. 235 § 1 kk za ciężki uraz ciała na 1 rok i 6 miesięcy więzienia. Leon Otręba z Krotoszyn odpowiadał za podobne przestępstwo i ukarany został 2 letnim więzieniem. Konrada Wiśniewskiego z Krotoszyn skazano z art 177 kk za puszczenie w obieg fałszywej monety na 6 mies. aresztu z zawieszeniem na 2 lata i pozbawienie praw na 2 lata. Julian Minta z Kurzętnika został skazany z art. 191 kk za sfałszowanie dowodu tożsamości konia na miesiąc aresztu z zawieszeniem na 3 lata. Weronika, Marta i Franciszek Kiełpikowscy z Buku odpowiadali z art. 160 kk za paserstwo. 1. skazano na 8 mies. więzienia, 2. i 3. uwolniono. Ludwik Samulewicz został skazany z art. 236 za uraz cielesny na 6 mies. więzienia z zawieszeniem na 4 lata.

W ostatniej chwili

przypominamy wszystkim, którym los warstwy bezrobotnych leży na sercu, wszystkim, którzy lubią widzieć w okół radosne, uśmiechnięte twarze i tym, którzy tańczą czy nie tańczą, iż już o godz. 20-tej, a więc za kilka godzin rozpocznie się uroczystość, która zdarza się rzadko. Żegnamy więc dziś stary i czekamy na lepszy, nowy rok 1938 na sali „Hotelu Centralnego". Obowiązują — strój wizytowy i... humor. Orkiestra, dekoracja, bufet — pierwszorzędne. A więc: „Do zobaczenia w „Centralnym!"

Katastrofa kolejowa w Rybnie.

Lubawa (tel wł) Wczoraj, 30 bm., wieczorem na stacji Rybno przy manewrowaniu pociągu zderzyły się wagony osobowe z towarowymi. Wagon osobowy został zgnieciony.

Pasażerowie doznali złamania rąk, nóg i ogólnych obrażeń. Wśród rannych znajdują się małż. August i Helena Peterowscy z Kwidzyna, których przewieziono do szpitala w Lubawie oraz p. Szczerbicki sen. z Byszwałdu. Kilku pasażerów lekko rannych odtransportowano do Niemiec. Szczegóły katastrofy w nast. numerze.

Jednego Żyda mniej.

Lubawa. W ub. środę wyprowadził się z naszego miasta od kilku lat prowadzący tu handel bławatów i galanterii przy ul. Zamkowej żyd Brzoza. Żydek ów robił dzięki gojom wcale niezły interes, jednakowoż ostatnio, spowodu pikietów, handelek znacznie osłabł. Można zaobserwować w dni targowe, kiedy w składach chrześcijańskich kupujących pełno, a Żydki wystają przed sklepami wyglądając klientów. Na nic zdały się skargi na pikieciarzy. Żydek Brzoza więc spakował swe manatki i Lubawę opuścił.

Jest to dobra wróżba na początek Nowego Roku i miejmy nadzieję, że za jego przykładem i reszta lubawskich żydków jak najprędzej niegościnną Lubawę opuści.

Wieczorek wigilijny.

Zwiniarz. Dorocznym zwyczajem tutejsze gniazdo T. G. „Sokół" urządziło wieczór wigilijny, a na ten cel nie szczędziło tut. społ. dobrowolnych datków. W piątek 24 XII. 37 r. o godz. 20-tej zebraliśmy się wspólnie w mieszkaniu druha wiceprezesa Licznerskiego w liczbie 34 na wspólne łamanie się opłatkiem i kawę wigilijną. Wieczorek otworzył druh prezes Zaleski pozdrowieniem: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus". Na samym początku odśpiewano pieśń adwentową. Następnie druh prezes odczytał nadesłane życzenia świąteczne oraz ze swej strony wyraził życzenia Wesołych Świąt. Potem w krótkich słowach opisał znaczenie łamania się opłatkiem oraz napominał druhny i druhów do sumiennej pracy dla idei sokolej. Jako następny mówił druh sekretarz Wiergowski o obchodzeniu wigilii w dawnych czasach, znaczeniu choinki oraz wskazał na cele pracy Sokolstwa dla dobra Kościoła i Ojczyzny. Po odśpiewaniu pieśni gwiazdkowej przystąpiono do wspólnej kawy, podczas której przygrywała muzyka. Dużo radości wywołało przybycie gwiazdora, który przyniósł w koszu i miechu podarki gwiazdkowe. Po odejściu gwiazdora druhny i druhowie odśpiewali przy świecącej się choince i towarzyszeniu muzyki kolędy. I tak w wesołym nastroju spędzono wieczór wigilijny aż do wymarszu do kościoła na pasterkę.

Niech więc nasz ideał sokoli nasyca się zawsze światłem wiekuistej prawdy Chrystusowej! Niech nasza służba sokola jaśnieje pięknem Chrystusowego czynu dla sprawy Królestwa Bożego na ziemi! Niech nasze szeregi sokole zespala i ogarnia miłość dla Ojczyzny, gorąca i ofiarna, ze źródeł Chrystusowej miłości płynąca!

Boże Dziecię, błogosław Twe wierne szeregi sokole!

Uczestnik.

Z Pomorza.

Za pobicie przeciwnika.

Brodnica. Sąd Okręgowy skazał za udział w bójce Józefa Wieczyńskiego na 1 rok więz., Wład. i Franc. Wieczyńskiego po 8 mies. więz., Jana Poziemskiego na 1 rok więz. i Franc. Poziemskiego na 8 mies. więz. Oskarżeni zamieszkują w Dąbrówce, pow. brodnicki.

Nie wolno wyzywać policjanta.

Brodnica. Wład. Noga ze Sosna, pow. brodn., zamierzał uderzyć post. Karpińskiego z post. PP. w Wichulcu podczas przeprowadzenia czynności służb., Nogowa Franciszka zaś zniewatyła słownie post. K. Sąd skazał 1) na 6 mies. więz., 2) na 2 mies. ar. i zawiesił obojgu karę na 3 lata.

KĄCIK RADIOWY

Audycje Polskiego Radia w Warszawie.

Sobota, 1 I. 8.00 Audycja ranna. 9.00 Tr. nabożeństwa ze Lwowa. 10.30 Boże Narodzenie w twórczości rozmaitych kompozytorów, 11.30 Kalendarzowe kartki — słuch. muz. dla dzieci. 12.03 Podnieś rękę, Boże Dziecię — kolęda. 12.15 Sonety krymskie — A. Mickiewicza, muzyka Moniuszki. 13.30 Muzyka obiadowa. 14.45 Audycja dla wsi. 15.30 Gramy w tańce. 17.00 Kurant staroświecki „Rok staropolski". 18.00 Muzyka angielska. 19.00 Audycja dla Polaków zagranicą. 19.45 Popularny koncert. 22.00 Muzyka tan.

Niedziela, 2. I. 8.00 Audycja poranna. 9.00 Tr. nabożeństwa z Łodzi. 10.30 Koncert z Watykanu. 12.03 Poranek symf. z Krakowa. 13.10 Górnoślązaczka — nowela. 13.30 Muzyka obiadowa. 15.00 Gody — komedia ludowa. 15.45 Audycja dla dzieci. 16.05 Muzyka kompozytorów północy — koncert. 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie. 19.05 Słuch. Sen p. Łukasza — w-g Prusa. 19.35 Słynni wirtuozi — XI audycja. 21.00 Noworoczna audycja sport. 21.20 Ta joj — wesoła audycja. 21.03 Najpiękniejsze pieśni Moniuszki — IV aud. 22.30 Recital skrzypc.

Poniedziałek, 3 I. 6.15 Audycja poranna. 11.40 Od warsztatu do warsztatu. 15.45 Z pieśnią po kraju — audycja z Poznania. 16.15 Ork. Straży Więziennej. 17.00 Najdłuższy most — pogad. 17.15 Recital wiolончz. Lanesa. 18.10 Płyty (L. Szczepańska). 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 Audycja żołnierska. 19.30 Dyskutujmy: Dlaczego zajmujemy się życiem naszych bliźnich. 20.00 Raz to mało — wspomnienie muz. z grudnia 1937. 21.00 Arcydzieła muzyki symf. — VI aud.

Program Polskiego Radia S. A. Rozgłośnia Pomorska w Toruniu.

Fala 304,3 m. 986 Kc. 16—24 Kw.

Sobota, 1 I. 8.05 Poranny koncert ork. wojsk. 18.40 Polski wieczór gwiazdkowy nad Bałtykiem — wg Derdowskiego. 22.00 Płyty.

Niedziela, 2 I. 8.20 Audycja dla wsi a) Płyty, b) Znaczenie radia dla wsi — gawęda. 8.50, 23.00 Płyty. 13.00 Bydgoski Przegląd Teatralny. 15.45 Chwilka ksylofonu. 19.35 Pastorałki kaszubskie. 20.20 Gawęda warmińska Kuby z pod Wartenborka. 20.35 Wiad. sport. z Pomorza.

Poniedziałek, 3 I. 13.00 Płyty. W przerwie o godz. 14.00 Wiad z Pomorza i parę informacyj. 18.15 Pogad. aktualna. 18.25, 23.00 Płyty. 18.40 Lekcja języka polskiego z Katowic. 18.55 Wiad. sport. z Pomorza.

Poza tym transmisje z innych polskich stacyj.

RUCH TOWARZYSTW.

Nowe Miasto. Zebranie miesięczne Stow. Pań Mił. św. Wincent a Paulo odbędzie się we wtorek, dn. 4 stycznia o godz. 17 w Ochronce.

Zarząd.

Baczność, Panie Miłosierdzia!

Nowe Miasto. Niniejszym przypomina się pp. kwestarkom kwestę przed kościołem w niedzielę, dn 2 stycznia 1938

Zarząd Stow. Pań Mił. św Wincent a Paulo.

Urzędowe sprawozdanie targowej Komisji w Poznaniu.

z dnia 28. 12. 1937 r.

Krowy	
Wytuczone pełnomięsiste	66— 72
Tuczone mięsiste	50— 58
Nietuczone dobrze odżywione	40— 46
Miernie odżywione	22— 30
Owce:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	60— 65
Tuczone starsze skopy i maciorki	46— 56
Świnie (tuczniki):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	94— 96
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	88— 92
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	82— 86
Maciory i późne kastraty	74— 88

GIEŁDA ZBOŻOWA

Płacono w złotych kg za 100

	Poznań, 30. 12.	Bydgoszcz, 29. 12.
Żyto nowe	21.75— 22.00	22.50— 22.75
Pszenica	27.00 — 27.50	27.00 — 27.25
Jęczmień	19.50 — 19.75	19.00— 19.25
Owies	20.00— 21.00	19.75— 20.00

GIEŁDA WARSZAWSKA

Dolar 5.27,38 frank francuski 17.94; frank szwajcarski 121.55 funt szterling; 26.33; marka niemiecka 113.00; korona czeska 18.51; szyling austriacki 99.00; gulden gdański 100.00.

Za redakcję odpowiedzialny: Władysław Rau w Nowym Mieście.
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenie.

Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 15 grudnia 1937 r. Dz. U. nr. 87 poz. 626 § 1. b najwyższą granicę odsetek (korzyści) od wkładów i innych lokat pieniężnych ustalono na 5 proc., wobec tego z dniem 1 stycznia 1938 r. płacić będziemy za wkłady złożone przed 31 grudnia 1937 r. oraz za wkłady nowe:

za wypowiedzeniem	półrocznym	. . . 5	proc.
„ „	kwartalnym	. . . 4½	„
„ „	miesięcznym	. . . 4	„
„ „	14 dniowym	. . . 3½	„
„ „	dziennym	. . . 3	„

w koncie bieżącym od sum kredytowych liczyć będziemy 3 proc.

Lubawa, dnia 27. XII. 1937 r.

BANK LUDOWY
Spółdzielnia z odp. ogr.
w Lubawie
Kijora Eichler

Nowe Miasto Lub., dnia 27. XII. 1937 r.

BANK LUDOWY
Spółdzielnia kredytowa z odpow. nieogr.
w Nowym Mieście n. Drw.
Bork Pruska

Przymusowa licytacja.

W piątek, dnia 7 stycznia 1938 r o godz. 11-tej komornik Sądu Grodzkiego sprzedawać będzie najwięcej dającemu u rolnika **Alojzego Zdrojewskiego w Rumianie-Leszak**

55 centn. jęczmienia.

Zajęty towar można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Wszystkim Szan. Klientom i Znajomym życzy

Dosiego Roku

J. i L. Borkowscy
Boleszyn.

Swym Szan. Klientom oraz Odbiorcom

DOSIEGO ROKU

życzy

F. EBEL
skład cukierków
Nowe Miasto Lub., Sobieskiego

Dosiego Roku

wszystkim Znajomym życzą

Bolesławostwo Olszewscy
Nowe Miasto Lubawskie.

Szanownej naszej Klienteli oraz Sympatykom i Życzliwym przesyłamy

Najlepsze i szczere życzenia Noworoczne

„DRWĘCA", Drukarnia i Księgarnia
Nowe Miasto Lubawskie.

Wszystkim swoim Szan. Klientom

Dosiego Roku

życzy

M. Chylewska, Nowe Miasto
Fabryka octu pod Lipami 6

Szan. swoim Klientom życzy

Dosiego Roku

A. Rozwadowski z żoną
piekarnia
Nowe Miasto Lub, 19 Stycznia

Prima eksportowy węgiel opałowy, kowalski i brykiety
nadeszły
Stanisław Rost
Nowe Miasto Rynek

233 mórg ziemi
pszenno-żytniej — 40 m. łąki z torfem z zabudowaniami i inwentarzem sprzedam. Cena 50,000 zł, wpłata 35 tys. zł.
Romanowski Leopold, Radomno.

Sprzedam

2 budynki

z gospodarstwem 14-morgowym w tym skład spożywczy i skład rzeźnicki.

L. Ostrowski, Kiełpiny
koło Lidzbarka

Służąca
potrzebna od 1. 1 38 r. do wszelkich prac gospodarskich.
Wiśniewski, Kurzętnik
wybudowanie

DOSIEGO ROKU

życzy

Szan. Klienteli, Znajomym oraz Sympatykom

J. CHEŁKOWSKI Z ŻONĄ
skład kolonialny i delikatesów
Nowe Miasto, Kościuszki 17.

Szan. swej Klienteli życzy

DOSIEGO ROKU

Jan Morene z żoną
piekarnia i cukiernia
Nowe Miasto, Rynek

Dosiego Roku

życzy swej Szan. Klienteli oraz Znajomym

B. Chełkowski z żoną
Nowe Miasto, Rynek

Dosiego Roku

życzy swej Szan. Klienteli

Wincenty Pieńczewski
mistrz rzeźnicki
Nowe Miasto, ul. Sobieskiego 1

Dosiego Roku

życzy swej Szan. Klienteli oraz Znajomym

Andrzej Kukawka
restauracja-kawiarnia
Nowe Miasto, Sobieskiego 3.

DOSIEGO ROKU

życzy swej Szan. Klienteli oraz Znajomym

J. Ochocki z żoną
skład kolonialny i restauracja
Nowe Miasto — Rynek.

DOSIEGO ROKU

życzy swoim Szan. Klientom oraz Znajomym

K. Nowak z żoną
rzeźnictwo
Nowe Miasto Lub.

Wszystkim swoim Szan. Klientom i Znajomym

DOSIEGO ROKU

życzy

Łukaszewski
skład towarów kolonialnych
Nowe Miasto Lubawskie

Ostrzeżenie.

Ostrzegam przed inkasowaniem moich rachunków przez **p. Kazimierza Kowalskiego** i zarazem nie biorę żadnej odpowiedzialności za wyżej wymienionego.

Franciszek Kowalski,
skład skór
Nowe Miasto Lub

Ostrzegam

każdego, aby nie wydzierżawiał od p. Wolaków śpichlerza względnie mieszkania, gdyż nieruchomość jest moją własnością, a p. Wolakowie zostaną wkrótce wyeksmitowani.

Topolewski Aleksander
Nowe Miasto, Jagiellońska

Ostrzegam

wszystkich, aby przez moje pole nikt nie chodził ani jeździł, gdyż takowych pociągnę do odpowiedzialności sądowej.

Wł. Zakreta,
Swiniarc.

Dosiego Roku

życzy swej Szan. Klienteli oraz Znajomym

A. Zalewski
Drogeria Medycyniczna
Nowe Miasto Lub., Rynek 10

Szczęść Boże

w Nowym Roku wszystkim mi życzliwym Klientom i Znajomym

Wiktor Rudziński
Skład kolonialny i delikatesów
Nowe Miasto Lub., ul. 19 Stycznia 4.

Szan. Klienteli

Dosiego Roku

życzy

Fr. Chmurzyński, Nowe Miasto Lub.
Sobieskiego 12
piekarnia — cukiernia.

Dosiego Roku

wszystkim Szan. Klientom i Życzliwym mi składa

J. Kokoszyński
sprzęty kuchenne
Nowe Miasto Lub., ul. 19 Stycznia 28

Szan. swym Klientom życzy

Dosiego Roku

Franciszek Kowalski
Nowe Miasto Lub., 19 Stycznia 2

Szczęśliwego Nowego Roku

życzą swej Szan. Klienteli oraz Znajomym

Zielińscy
skład bławatów
Nowe Miasto Lub., Sobieskiego

Dosiego Roku

życzy swej Szan. Klienteli oraz Znajomym

Stefan Gurski
skład obuwia
Nowe Miasto Lub., Sobieskiego 10

Dosiego Roku

swym Szan. Klientom i Znajomym życzy

N. Ewertowski
handel żelaza, sprzętów domowych i kuchennych oraz maszyn rolniczych
Nowe Miasto, Rynek 27

Tran do skór
Oleje do maszyn

poleca
Józef Cieszyński
Drogeria i skład farb
Nowe Miasto Lubawskie
Rynek 7 Telefon 62

Mało używana
dębowa jadalnia
na sprzedaż. **Jaroszewski,**
Lubawa, Warszawska 3.

Futra, płaszcze
Ubrania męskie
Kamizelki i czapki futrzane, meloniki i cylindry
wszystko w dobrym utrzymaniu okazyjnie na sprzedaż.
Łukaszewski, Nowe Miasto
Środkowa 6

Na

Karnawał

1938 r,

POLECA:

Najnowsze jedwabie deseniowe i gładkie

Najmodniejsze koronki jedwabne i wełniane na suknie wieczorowe

Materiały na ubrania wizytowe

F-a Tadeusz Nadolny,
skład bławatów
konfekcji i towarów krótkich.
Lubawa, Rynek 5. Telef. 55.

NASZ PRZYJACIEL

DODATEK ŚWIĄTECZNY

Na dzień Nowego Roku.

EWANGELIA,

napisana u św. Łukasza, w rozdz. II.

W on czas, gdy się spełniło ośm dni, iżby obrzezano Dzieciątko, nazwano jest Imię Jego Jezus, które było nazwane od Anioła pierwej, niźli się w żywocie poczęło.

U progu nowego roku.

Przy końcu roku bywa z ludźmi tak, jak z wędrowcem, który, wdrapawszy się na wierzchołek góry, spogląda poza siebie na drogę, którą przebył. Za taki wierzchołek góry możemy uważać koniec starego roku i początek nowego. Tylko ci, którzy o przeszłości łatwo zapominają i o przyszłości nie myślą, gdyż pędzą dnie życia swego lekkomyślnie i obojętnie, przekraczają próg nowego roku bezwiednie, bez zastanowienia. Ludzie poważnie myślący, przeciwnie, postępują jak sumienny kupiec, który przy końcu roku obrachowuje swoje dochody i wydatki i stara się ustalić, czy rok miniony był pomyślny, czy też zakończył się stratą.

I rzeczywiście, nie ma czasu bardziej odpowiedniego do takiego obrachunku, jak właśnie ten ostatni dzień roku. Przypomina bowiem o szybkim mijaniu czasu i o wymogach, jakie nam stawia zadanie życia naszego. Żaden chrześcijanin nie powinienby opuszczać tego dnia ważnego, nie postawiwszy sobie wprzód zapytania: Jak daleko postąpiłeś na drodze, którą ci wytknęły obowiązki względem Boga, bliźniego i siebie samego? A jeżeli znajdzie, że był ospałym i leniwym wędrowcem na drodze swego przeznaczenia, wtedy czyni stanowcze postanowienie, aby odrobić w roku następnym, czego zaniechał uczynić w tym roku. Pytaj się sam siebie, czy w twoich przedsięwzięciach okazałeś dość stanowczości i hartu ducha? Czy stawiałeś mężnie opór przeciwnościom, czy też może zbytnio ufałeś własnym siłom i zaniedbałeś wzywania pomocy Bożej? A może postępowałeś jak tchórz, kryjąc się i uspakajając siebie, że inni za ciebie to odrobią? Czy całą swoją moc okazywałeś tylko w słowach, a nie chciałeś ponieść żadnej ofiary? Przypomnij sobie, czy może w tym roku z zadowoleniem oddawałeś się czytaniu książek lub pism, które zwalczają Kościół czy moralność, rozsiewające fałszywe zdania i potwarze? Czy nie starałeś się przeszkodzić, aby podobne pisma dostawały się do rąk innych osób i tym sposobem dopomagałeś do rozsiewania niewiary i zgorszenia? A jak łatwo takie pisma mogą nadwątlić i najbardziej religijne uczucia i moralność!

Nie obawiaj się dać śmiało odpowiedzi na te wszystkie pytania, bo gdy zechcesz się wykręcać lub uniewinniać przed samym sobą, to, gdy będziesz powołany do innego życia, nie rachuj na to, abyś usłyszał te miłościwe słowa: „sługo wierny i dobry“..., którymi Bóg pozdrawia sprawiedliwych, co wiernie i wytrwale o koronę niebieską w tym życiu walczyli, bo ją obi cał tylko tym, którzy Go prawdziwie i słowy i uczynkiem ko hają.

Po takim rozważaniu przy końcu roku postanów sobie odtąd po Bożemu swym domem i rodziną zarządzać, być wiernym, przywiązanym synem Kościoła, oddalać od siebie i od domu swego wszystko, co do złego prowadzić może, osobliwie złe towarzystwa i złe pisma, w całym zaś życiu swoim prywatnym i publicznym dawać dowody stałości charakteru, sprawiedliwości i miłości chrześcijańskiej.

NOWY ROK!

Z Nowym Rokiem biją dzwony,
Płynie echo w świata strony.
Z Nowym Rokiem, Bracie miły,
Nabierz chęci, nowej siły!
By tam w biurze lub warsztacie,
Twa praca dobry owoc dała!
Oby wyszła w czystej szacie,
Oby cię wreszcie wzbogacała!
Gdy może nieraz smutna dola
Gnębi twą duszę, drogi synu,
Łamie się bólem twoja wola,
Wiedz, że bez woli nie masz czynu!
Gdy Nowy Rok się dziś wyłania,
Stań przed nim jak niezłomny mąż,
Z silną wolą od zarania
Zdążaj do celu stale i wciąż!

Fr. Z.

6 i pół miliona obywateli sowieckich w obozach koncentracyjnych.

Jak donoszą z Moskwy, znajduje się obecnie w sowieckich obozach pracy przymusowej 6 i pół miliona aresztowanych. Każdy z obozów zatrudnia 2.000 do 10.000 skazańców. Mężczyźni i kobiety, polityczni i kryminalni przestępcy, młodzież zaledwie dorastająca, deportowani przedstawiciele mniejszości narodowych, chłopi i robotnicy — wszyscy razem żyją w najokropniejszych warunkach życiowych pod dozorem wiernych siepaczy GPU. Pracują zarówno przy budowie dróg, jak i przy przeprowadzeniu linii kolejowych, przy regulacji rzek, przy budowie kanałów. Na samej tylko Syberii pracuje nad budową linii kolejowych 200 000 deportowanych. Najgorsze warunki klimatyczne i higieniczne, niedożywianie, zupełne wycieńczenie z powodu wykonywania nadludzko ciężkich robót sprawia, że w sowieckich obozach pracy śmierć zbiera obfite żniwo.

W ogrodzie zoologicznym w Londynie przyszedł na świat młody tapir.

Gandhi obecnie poważnie zachorował.

Sw. Sylwester w historii i tradycji.

Na stolicy Piotrowej zasiadł św. Sylwester w r. 304, bezpośrednio po krwawej walce, trwającej 3 wieki, w której Kościół okupił krwią tysięcy męczenników walne zwycięstwo nad pogańskim wszechwładztwem.

Za czasów tego papieża cesarz Konstanty W. zezwolił na swobodne wykonywanie religii w państwie. Katakumby przestały być miejscem służby Bożej, ustało prześladowanie chrześcijan, lecz inne niebezpieczeństwo zawisło nad Kościołem w postaci herezji Ariusza. Dzięki staraniom pap. Sylwestra odbył się w r. 375 powszechny sobór w Nicei, na którym odrzucono fałszywą naukę Ariusza.

Papież Sylwester I. przyczynił się dużo do rozszerzenia chrześcijaństwa, rządząc przeszło 20 lat mądrze i sprawiedliwie Kościołem katolickim. Zmarł 31 grudnia 325 r., a zwłoki jego leżą w rzymskim kościele pod wezwaniem św. Sylwestra.

Na obrazach i statuach przedstawia się św. Sylwestra z odznakami godności papieskiej. Gdzie niegdzie ma obok siebie jako symbol wołu. Jak mówi legenda, św. Sylwester wskrzesił martwego wołu, a tym samym nawrócił jego właściciela. Rafael przedstawia na pewnym obrazie, znajdującym się w Watykanie, chwilę, kiedy św. Sylwester przyjmuje na łono Kościoła cesarza Konstantyna Wielkiego.

Dzień 31 grudnia, w którym obchodzimy pamięć św. Sylwestra, przekształcił się z czasem, jako ostatni dzień w roku, w okazję do wesołych zabaw i balów. Ale jeszcze dawni Polacy obchodzili wieczór Sylwestrowy poważnie, dziękując Bogu za doznane w ciągu roku dobrodziejstwa. Dopiero w nowszych czasach przyszedł do nas zwyczaj, prawdopodobnie z Niemiec, hucznego spędzania tego wieczoru przy libacji.

Lud polski przywiązuje do wieczoru Sylwestrowego różne zabobony. Dziewczęta np. zabawiają się wróżbami, podobnie jak w wigilię św. Andrzeja. Młodzież zaś m. in. zamazuje ciastem szyby, aby w nowym roku dom był pełen chleba. Gospodynie pieką z ciasta t. zw. „nowolatki“, które przechowują cały rok. Dużo jest jeszcze innych zwyczajów po wsiach w dzień św. Sylwestra.

Mała, lecz sławna już artystka filmowa Shirley Temple ma swego sobowtóra.

Dziatwa przy grach wieczornych w kole rodzinnym.

Wierny pies przeczuł śmierć swego pana.

Amerykański policjant Mike Kellermann miał psa, czarnego dobermana, którego wytresował do pomocy w swych zajęciach służbowych. Pies oddawał mu nieraz bardzo cenne usługi podczas pościgu za przestępcami. Pewnego dnia Kellermann został odkomenderowany do wzięcia udziału w obławie policyjnej. Wieczorem, w chwili kiedy chciał opuścić mieszkanie, pies zaczął rozpaczliwie wyć. Policjant starał się go uspokoić, ale pies nie przestawał wyć i starał się swego pana powstrzymać od wyjścia, kładąc się w drzwiach mieszkania.

Podczas obławy Kellermann został niebezpiecznie postrzelony przez jakiegoś gangstera.

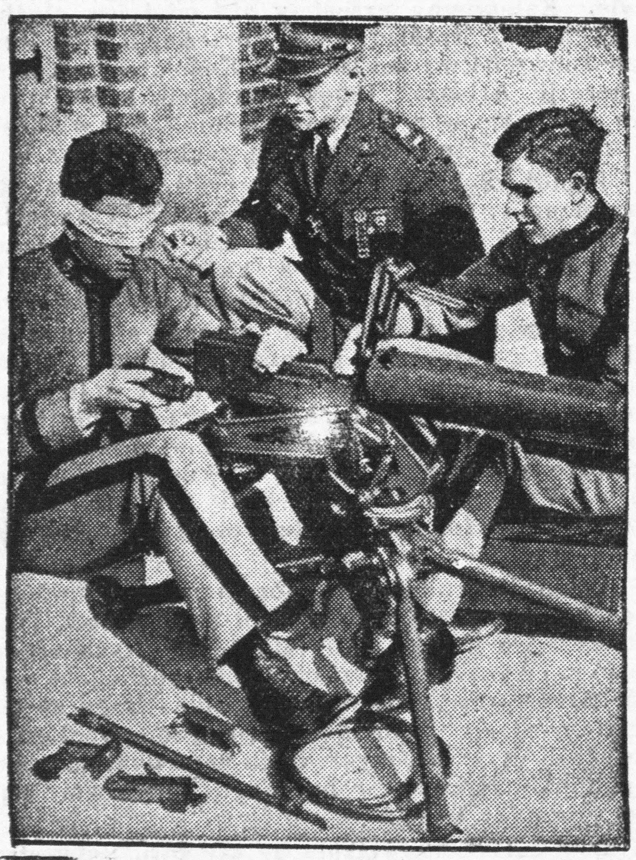
Niedawno, kiedy Kellermann wraz z jednym ze swych kolegów miał się udać na zwykły obchód swej dzielnicy, pies bez żadnej widocznej przyczyny zaczął znowu wyć i znów starał się swego pana zatrzymać w domu. Kellerman zamknął go w pokoju i wyszedł. Jak się okazało, przeczucia psa nie myliły go, gdyż nieszczęśliwy policjant został podczas obchodu zamordowany przez nieznanego sprawcę.

Milionowy skarb w starym murze.

W wigilię murarze, dokonujący reparacji w jednym ze starych domów dawnej dzielnicy miasta Calais odkryli przypadkiem zamurowaną w ścianie starożytną skrzynię, zawierającą skarb z monet złotych, pochodzący z roku mniejwięcej 1340. Monety przedstawiają wartość ponad 1 milion franków. Właściciel domu, w którym znaleziono skarb, odsprzedał szereg monet zbieraczom, część skarbu na mocy ustawy przejdzie na własność państwa.

W obliczu 10.000 osób pantera uciekła z klatki.

Podczas świąt Bożego Narodzenia w Bourges we Francji odbywało się wielkie widowisko cyrkowe, w którym uczestniczyło około 10.000 osób. W pewnym momencie pantera wyskoczyła z klatki, powodując olbrzymią panikę wśród widzów. Dopiero po dwu godzinach udało się policji zastrzelić zbiegłe zwierzę, które ukryło się na drzewie w publicznym parku.

Jeden z kadetów amerykańskich zestawia karabin maszynowy z zawiązanymi oczyma.

Sąd w lesie.

(Bajka)

Gdzieś hen, z wileńskich kniej gęstwiny
Dzik, taki ot sobie zwykły Knur,
w nadmorskie zabłąkał się równiny,
a za nim — dzików zwyczaj taki —
przywędrowały wnet Warchlaki.
Do nadmorskiego wlazłszy boru,
dalej w nim gospodarzyć, nuże
podrywać drzewa małe, duże,
ryć wszystko wokół bez wyboru.
Niejeden dąb, stary i młody,
padł ofiarą dzikiej trzody,
która — ogarnia świat zdumienie —
podgryzała im korzenie.
W bezgranicznej swej swawoli
nie szczędzili nawet roli,
uprawne pole, sady, niwy
zrył bez żalu ryj ich chciwy.

Aż tu wreszcie „Hejże — hola!
„Skończyć się musi ta swawola". —
zawołano zgodnym chórem.
„Trza porządek zrobić z Knurem,
„bo jeśli dłużej potrwa stan taki,
„to on i jego Warchlaki
„wyniszczą nam zupełnie bór",
woła zwierząt zgodny chór.

Wnet listy gończe rozesłano,
głupie Warchlaki wyłapano.
Nie ujść im sądowej kary!
Ale gdzież jest sam Dzik stary?
Chytra sztuka z tego Knura,
szybko dał w gęstwinę nura
i z ukrycia tak powiada:
„Któż to winę na mnie wkłada?
„Ja... jam jest niewinny taki,
„to zrobiły te... Warchlaki!"

Więc Jeleń stary rogacz wspaniały,
co w boru sędzi urząd sprawuje,
przewód sądowy prowadzi cały,
świadków bada i wypytuje.
Stają przed sądem jako świadki
Misie,
Rysie,
Szaraki
i Ptaki
i nawet Leśne Dziadki.
Wszyscy widzieli Dzików bezprawia,
najbardziej jednak zaciekawia,
Co zezna Słoń, ten stary wyga.
O, Dzik się przed nim nie wymiga!
Wreszcie Słoń przed sądem staje
i świadectwo prawdzie daje,
Sługiwał ongiś Słoń wojskowo,
pod generałem nawet chadzał
i wie dobrze, co to władza,
więc salutuje przepisowo,
służbiście się sądowi kłania
i oczekuje na pytania.

„Niech świadek powie,
„co wie
„o Dziku?"
„O Dziku? —
„Ha — odrzecze Słoń — ten Dzik,
„co tyle zmartwień nam przyczynia,
„to zwykła... **świnia**!

Przyjaciel Słonia.
(„Słowo Pomorskie").

Ile szkół w Polsce?

W bieżącym roku szkolnym mamy w Polsce ogółem 26 571 szkół ogólnokształcących różnego stopnia. Szkół zawodowych jest 467.

135 chorych padło ofiarą pożaru w szpitalu

W jednym z największych francuskich szpitali dla umysłowo chorych w Montredon we Francji wybuchł pożar, prawdopodobnie z powodu zwarcia przewodów elektrycznych. Nie można już było uratować jednego budynku, w którym mieściło się 135 pacjentów.

Tylko okoliczności, że poszczególne budynki zakładu, w którym się mieściło 3 tysiące umysłowo chorych, są oddzielone wysokim murem, należy zawdzięczać, że pożar nie przybrał większych rozmiarów.

Przeciw żydolubstwu w harcerstwie. — Koło Przyjaciół w Starogardzie rozwiązało się.

Starogard. W związku z wiadomością, że zarząd główny Zw. Harcerstwa Polskiego zamówił druki w żydowskiej drukarni, Grono Przyjaciół Harcerzy w Starogardzie wysłało do wojew. Grażynskiego list z prośbą o wyjaśnienie. Ponieważ p. Grażyński, prezes ZHP, na list nie odpowiedział, Grono Przyjaciół Harcerzy w Starogardzie rozwiązało się, nie uznając żydofilstwa w harcerstwie.

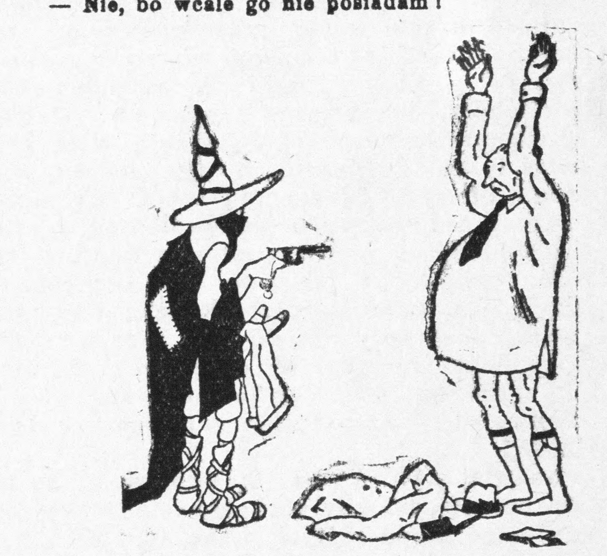
Orlęta — czasopismo dla młodzieży.

Grudniowy numer „Orląt" zawiera następ. treść: Idzie zima. — Nasz stosunek do armii. — W świątyni. — W rocznicę powstania wielkopolskiego. — Słońcem w oczy. — Ostrzegam; 27 grudnia — Radość. — Obserwacje. — Miasto pracy. — Oj, te chłopaki! — Z dni i z miesięcy. — Nokturn. — Modlitwa zimowa. — Gimn. polskie w Kwidzyniu — Swiat przy warsztacie. — Z Bytomia. — Wielki Konkurs Gospodarczy. — Zmora chce straszyć. — Zyd. — Wśród nowych książek. — Odpowiedzi Redakcji.

Konkurs gosp., propagujący wytwórczość polskich i katolickich firm, pozwala czytelnikom miesięcznika zdobyć 100 wspaniałych nagród, wartości 1.200 złotych. Redakcja i administracja „Orląt" znajdują się w Poznaniu, przy Al. Marcinkowskiego 22. PKO. Nr. 212 884 Roczna prenumerata wynosi zł 270, półroczna 1.35. Egzemplarze pojedyncze w cenie 30 gr. są do nabycia w każdej księgarni. Numery okazowe na żądanie wysyłamy bezpłatnie.

— Nie obawiacie się, że z powodu zawadiackiej jazdy odbiorą wam prawo szoferowania?
— Nie, bo wcale go nie posiadam!

— Proszę mi zostawić tego skarabeusza w krawacie kupionego przed godziną — on mi szczęście przyniesie, powiedział sprzedawca.

1938

STYCZEŃ

1	S	**Nowy Rok**
2	N	**Imienia Jez**
3	P	Anieli, Izabeli
4	W	Eugeniusza
5	S	Telesfora p. m.
6	C	**Trzech Króli**
7	P	Łucjana
8	S	Seweryna op.
9	N	**I. p. 3 Kr.**
10	P	Agatona, Wilh.
11	W	Matyldy, Honor.
12	S	Arkadiusza
13	C	Weroniki i Glaf.
14	P	Hilarego
15	S	Pawła I pust.
16	N	**2. p. 3 Kr.**
17	P	Antonego
18	W	Kat. św. Piotra
19	S	Henryka Ferd.
20	C	Fabjana i Sebast.
21	P	Agnieszki, p. m
22	S	Wincent., Anast.
23	N	**3. p. 3 Kr.**
24	P	Tymoteusza
25	W	Nawr. św. Pawła
26	S	Polikarpa
27	C	Jana Złotoust.
28	P	Karola ces.
29	S	Franciszka Salez.
30	N	**4. po 3 Kr.**
31	P	Jana Bosko

LUTY

1	W	Ignacego, Bryg.
2	S	**M. B. Grom.**
3	C	Błażeja
4	P	Andrzeja
5	S	Agaty p. m.
6	N	**5. po 3 Kr.**
7	P	Romualda, Rysz.
8	W	Jana z Matty
9	S	Apolonii, Cyryla
10	C	Scholastyki
11	P	Objaw. NMP.
12	S	Juliana
13	N	**Starozap.**
14	P	Walentego,
15	W	Faustyna i Jow.
16	S	Juliana z Kap.
17	C	Julianny
18	P	Symeona b. m.
19	S	Konrada
20	N	**Mięsopust.**
21	P	Maksymiliana
22	W	Kat. św. Piotra
23	S	Piotra Damiana
24	C	Macieja Apost.
25	P	Zygfryda, Flor.
26	S	Małgorzaty
27	N	**Zapustna**
28	P	Romana

MARZEC

1	W	Albina, Bertr.
2	S	*Popielec*
3	C	Kunegundy
4	P	† Kazimierza
5	S	† Jana od Krz.
6	N	**I. Postu**
7	P	Tomasza z Akw.
8	W	Winc. Kadł.
9	S	† S.dz. Franc.
10	C	40 Męczenników
11	P	† S.dzień Pelagii
12	S	† S.dzień Grzeg.
13	N	**2. Postu**
14	P	Matyldy
15	W	Klemensa Hof.
16	S	Eufrozyny
17	C	Jana Sarkandra
18	P	Cyryla, Gabr.
19	S	*Józefa* Obl.
20	N	**3. Postu**
21	P	Benedykta
22	W	Katarzyny
23	S	Feliksa
24	C	Gabr. Arch.
25	P	Zwiast. NMP.
26	S	Emanuela
27	N	**4. Postu** Jana
28	P	Jana z Kaprist.
29	W	Eustazjusza
30	S	Jana Klimaka
31	C	Balbiny

KWIECIEŃ

1	P	Teodory, Hug.
2	S	Franciszka z P.
3	N	**5. Postu**
4	P	Izydora
5	W	Wincentego Fer.
6	S	Julianny, Celest.
7	C	Hermana
8	P	Sied. Bol. NMP.
9	S	Marii Kleof.
10	N	**6. Post** Palm.
11	P	Leona I
12	W	Juliusza P.
13	S	Romana, Herm.
14	C	† *W. Czwartek*
15	P	† *W. Piątek*
16	S	† *W Sobota*
17	N	**Wielkanoc**
18	P	**Pon. Wielk.**
19	W	Jerzego
20	S	Agnieszki, Teod.
21	C	Anzelma, Konr.
22	P	Sotera i Kaja
23	S	Wojciecha
24	N	**Przewodnia**
25	P	Marka Ewang.
26	W	NMP. Dob. R.
27	S	Piotra Kanizj.
28	C	Pawła od Krzyż.
29	P	Piotra, Rob.
30	S	Katarzyny Sien.

MAJ

1	N	**2 po Wielk.**
2	P	Zygmunta, Atan.
3	W	**Król. Kor. P.**
4	S	Zn. Krz., Moniki
5	C	Piusa V, Weron.
6	P	Jana w oleju
7	S	Floriana m.
8	N	**3 po Wielk.**
9	P	Grzegorza
10	W	Izydora roln.
11	S	Mamerta b. w.
12	C	Pankracego M
13	P	Serwacego b. w.
14	S	Bonifacego m.
15	N	**4 po Wielk.**
16	P	Jana Nepomuc.
17	W	Paschalisa
18	S	Feliksa Kap.
19	C	Piotra, Celest.
20	P	Bernardyna
21	S	Jana Nepom.
22	N	**5 po Wielk.**
23	P	Krz. dzień Jana
24	W	Krz. dz., NMP.
25	S	Krz. dz., Grzeg.
26	C	**Wniebowst.**
27	P	† Bedy, Jana
28	S	Germana, Aug.
29	N	**6 po Wielk.**
30	P	Feliksa I pap.
31	W	Anieli, Petroneli

CZERWIEC

1	S	Jakóba b. w.
2	C	Marcel., Piotra
3	P	Klotyldy kr.
4	S	Franciszka car.
5	N	**Ziel. Św.**
6	P	**Pon. Św.**
7	W	Roberta op.
8	S	† S. dzień, Med.
9	C	Felicjana
10	P	† S. dzień, Małg.
11	S	† S. dzień. Barn.
12	N	**I. Trój y św.**
13	P	Antoniego
14	W	Bazylego W.
15	S	Wita, Modesta
16	C	**Boże Ciało**
17	P	Germana, Adolf.
18	S	Marka i Marc.
19	N	**2 po Św.**
20	P	Sylweriusza
21	W	Alojz. Gonz.
22	S	Paulina, Flaw.
23	C	Zenona, Mar.
24	P	Nar. Jana Chrz.
25	S	Wilhelma opata
26	N	**3 po Św.**
27	P	Władysława
28	W	Ireneusza
29	S	**Piotra i Paweł**
30	C	Emilii, Pawła

1938

LIPIEC

1	P	Najś.Krwi P.J. ☾
2	S	Nawiedz. M. B.
3	**N**	**4 po Św.** Anat.
4	P	Teodora ☽
5	W	Antoniego Zacc.
6	S	Izajasza, Domin.
7	C	Cyryla i Metod.
8	P	Elżbiety kr.
9	S	Weroniki Giul.
10	**N**	**5 po Św.**
11	P	Piusa I pap.
12	W	Jana Gwalb. 🌝
13	S	Małgorzaty p.
14	C	Bonawentury b.
15	P	Henryka kr.
16	S	M. B. Szkapl.
17	**N**	**6 po Św.**
18	P	Szymona z Lip.
19	W	Winc. a Paulo
20	S	Czesława, ☾
21	C	Praksedy, Dan.
22	P	Marii Magdalen.
23	S	Apolinarego
24	**N**	**7 Św.** Kuneg.
25	P	Jakóba apost.
26	W	Anny
27	S	Natalii, Pant. 🌚
28	C	Wiktora, Innoc.
29	P	Marty S., Beatr.
30	S	Abdona i Sen.
31	**N**	**8 po Św.**

SIERPIEŃ

1	P	Piotra w okow.
2	W	NMP. Anielsk.
3	S	Znal rel. św. ☽
4	C	Dominika w.
5	P	NMP. Snieżnej
6	S	Przemien. P.
7	**N**	**9 Św.** Kajetana
8	P	Emila
9	W	Romana m.
10	S	Wawrzyńca m.
11	C	Zuzanny 🌝
12	P	Klary, Hilarii.
13	S	Hipolita i Kasj.
14	**N**	**10 Św.** Euzeb.
15	**P**	**Wnieb. MP.**
16	W	Joachima, Rocha
17	S	Jacka, Emilii
18	C	Heleny ces. ☾
19	P	Jana Cudotw.
20	S	Bernarda op.
21	**N**	**11 po Św.**
22	P	Tymoteusza
23	W	Filipa, Benicj.
24	S	Bartłomieja ap.
25	C	Ludwika kr. 🌚
26	P	NMP. Jasnog.
27	S	Józefa Kal , Cez.
28	**N**	**12 po Św.**
29	P	Scięcie św. Jana
30	W	Róży z Limy
31	S	Rajmunda, Ruf

WRZESIEŃ

1	C	Idziego, Bron. ☽
2	P	Stefana kr.
3	S	Izabeli, Szymona
4	**N**	**13 Św.** Rozalii
5	P	Wawrzyńca
6	W	Zachariusza
7	S	Anast., Reginy
8	C	Narodz NMP.
9	P	Piotra Klaw. 🌝
10	S	Mikołaja z Tol.
11	**N**	**14 po Św.**
12	P	N. Imię Marii
13	W	Filipa m. Eug.
14	S	Podw. św. Krz.
15	C	NMP. Bolesn.
16	P	Kornel., Eufemii
17	S	Styg. św Fr. ☾
18	**N**	**15 Św.** Józ. z K.
19	P	Januarego
20	W	Eustachego
21	S	† S. dzień, Mat.
22	C	Tomasza, Maur.
23	P	† S. dzień, Tekli
24	S	† S.dzień, Gerar.
25	**N**	**16 Św.** Ładysł.
26	P	Cypriana 🌚
27	W	Kosmy i Dam.
28	S	Wacława kr.
29	C	Michała arch.
30	P	Hieronima dokt.

PAŹDZIERNIK

1	S	Jana z Dukli ☽
2	**N**	**17 Św.** Św. An.
3	P	Teresy od Dz. J.
4	W	Franciszka
5	S	Placydy m.
6	C	Brunona w.
7	P	NMP Różańc.
8	S	Brygidy wd.
9	**N**	**18 Św.** Ludw. 🌝
10	P	Franciszka Borg.
11	W	Placydy i Zen.
12	S	Maksymiliana
13	C	Edwarda kr. w.
14	P	† Kaliksta pap.
15	S	Jadwigi, Teresy
16	**N**	**19 Św** Ger. ☾
17	P	Małgorzaty
18	W	Łukasza, Justa
19	S	Piotra z Alk.
20	C	Jana Kant. Ireny
21	P	Urszuli i tow.
22	S	Korduli, Marii
23	**N**	**20 Św.** Serw. 🌚
24	P	Rafała archan.
25	W	Kryspina
26	S	Ewarysta
27	C	Sabiny p. m.
28	P	Szymona i Tad.
29	S	Narcyza, Euzeb.
30	**N**	**21 Św.** Chr. Kr.
31	P	Wolfganga ☽

LISTOPAD

1	**W**	**Wszyst. Św.**
2	S	*Dzień Zadusz.*
3	C	Huberta
4	P	Karola Borom.
5	S	Zachar. i Elżb.
6	**N**	**22 po Św.**
7	P	Antoniego 🌝
8	W	Gotfrydy
9	S	Teodora i Oresta
10	C	Andrzeja z Awel.
11	P	Marcina b.m.
12	S	5 Br. Polaków
13	**N**	**23 Św** Stanisł.
14	P	Józefata Kunc. ☾
15	W	Gertrudy, Leop.
16	S	Edmunda b.
17	C	Salomei, Grzeg.
18	P	Romana
19	S	Elżbiety wd.
20	**N**	**24 Św.** Feliksa
21	P	Ofiarow. NMP.
22	W	Cecylii b. m. 🌚
23	S	Klemensa p.
24	C	Jana od Krzyża
25	P	Katarzyny m.
26	S	Piotra, Aleks.
27	**N**	**1 Adw.** Waler.
28	P	Zdzisławy, Ruf.
29	W	Saturnina
30	S	Andrzeja ap. ☽

GRUDZIEŃ

1	C	Eligiusza b. w.
2	P	Bibianny p. m.
3	S	Franciszka Ks.
4	**N**	**2 Ad.** Barbary
5	P	Sabby, Krysp.
6	W	Mikołaja b.
7	S	Ambrożego 🌝
8	C	Niep. Pocz. NMP
9	P	Leokadii, Waler.
10	S	NMP. Loret.
11	**N**	**3 Adw.** Damaz.
12	P	Aleksandra
13	W	Łucji, Otylii
14	S	Diosk., Spiryd ☾
15	C	Waleriana
16	P	Euzebiusza b.m.
17	S	Łazarza
18	**N**	**4 Adw.**
19	P	Dariusza i Nem.
20	W	Teofila, Pilog.
21	S	† S.dzień Tom. 🌚
22	C	Juty, Zenona
23	P	§ S.dzień, Wikt.
24	S	Adama i Ewy
25	**N**	**Boże Nar.**
26	**P**	**Szczepana**
27	W	Jana apost.
28	S	Młodzianków
29	C	Tomasza b. ☽
30	P	Eugeniusza
31	S	Sylwestra